

Valtioneuvoston kirjelmä Eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan neuvoston direktiiviksi (*työaika rautateiden rajat ylittävissä palveluissa*)

Perustuslain 96 §:n 2 momentin perusteella lähetetään eduskunnalle Euroopan yhteisöjen komission 8 päivänä helmikuuta 2005 tekemä ehdotus neuvoston direktiiviksi Euroopan rautatieyhteisön (CER) ja Euroopan kuljetus-työntekijöiden liiton (ETF) välisestä rajat

ylittäviä yhteen toimivia palveluja suorittavien, liikkuvassa työssä olevien työntekijöiden työoloja koskevista tietyistä seikoista tehdystä sopimuksesta sekä ehdotuksesta laadittu muistio.

Helsingissä 23 päivänä maaliskuuta 2005

Työministeri *Tarja Filatov*

Hallitusneuvos Esa Lonka

**EHDOTUS NEUVOSTON DIREKTIIVIKSI EUROOPAN RAUTATIEYHTEISÖN (CER)
JA EUROOPAN KULJETUSTYÖNTEKIJÖIDEN LIITON (ETF) VÄLISESTÄ RAJAT
YLITTÄVIÄ YHTEEN TOIMIVIA PALVELUJA SUORITTAVIEN, LIKKUVASSA
TYÖSSÄ OLEVIENTYÖNTEKIJÖIDEN TYÖOLOJAKOSKEVISTA TIETYISTÄ SEI-
KOISTA TEHDYSTÄ SOPIMUKSESTA**

1. Ehdotuksen tausta ja tavoite

Euroopan yhteisöjen komissio antoi 8 päivänä helmikuuta 2005 ehdotuksen neuvoston direktiiviksi Euroopan rautatieyhteisön (CER) ja Euroopan kuljetustyöntekijöiden liiton (ETF) välisestä rajat ylittäviä yhteen toimivia palveluja suorittavien, liikkuvassa työssä olevien työntekijöiden työoloja koskevistä tietyistä seikoista tehdystä sopimuksesta.

Ehdotuksen tarkoituksena on saattaa voimaan Euroopan rautatieyhteisön (CER) ja Euroopan kuljetustyöntekijöiden liiton (ETF) välillä 27 päivänä tammikuuta 2004 tehty ehdotuksen liitteenä oleva sopimus rajat ylittäviä yhteen toimivia palveluja suorittavien, liikkuvassa työssä olevien työntekijöiden työoloja koskevista tietyistä seikoista.

Rautatiealan työmarkkinaosapuolet eli mainitut liitot ilmoittivat komissiolle 20 päivänä joulukuuta 2002 päivätyllä kirjeellä aikomuksestaan käynnistää rajat ylittäviä toimintoja suorittavan henkilöstön työoloja koskevat neuvottelut. Järjestöt tekivät 27 päivänä tammikuuta 2004 sopimuksen rajat ylittäviä yhteen toimivia palveluja suorittavien, liikkuvassa työssä olevien työntekijöiden työoloja koskevista tietyistä seikoista. Järjestöt esittivät sopimuksen Euroopan komissiolle ja pyysivät sen täytäntöönpanoa komission ehdotuksesta tehtävän päätöksen muodossa perustamissopimuksen 139 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

Direktiiville ehdotettu oikeusperusta on EU:n perustamissopimuksen 139 artiklan 2 kohta, jonka mukaan yhteisön tasolla tehtyt sopimukset pannaan täytäntöön 137 artikla-

sa tarkoitettujen kysymysten osalta allekirjoittajaosapuolten yhteisestä pyynnöstä, neuvoston komission ehdotuksesta tekemällä päätöksellä. Edellä mainittu sopimus liittyy perustamissopimuksen 137 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuun terveellisyyteen ja turvallisuuteen. Tämä on eräs niistä aloista, joilla neuvosto voi tehdä määränemistöpäätöksiä.

Ehdotuksen käsittely neuvoston työryhmässä on alkanut.

2. Ehdotuksen pääasiallinen sisältö

Direktiivin 1 artiklan mukaan direktiivin tarkoituksena on panna täytäntöön eurooppalaisten työmarkkinajärjestöjen tekemä sopimus rautateiden rajat ylittäviä palveluja tekevien työntekijöiden työaikajärjestelyistä. Sopimus on direktiivin liitteenä.

Sopimus koskee rautateiden liikkuvaa henkilöstöä Euroopan unionin sisäisessä, rajat ylittävässä liikenteessä. Sopimuksen soveltaminen on vapaaehtoista liikenteessä, joka ei ulotu 15 kilometriä kauemmaksi rajasta.

Sopimuksessa on soveltamisalamääräyksen ohella tarvittavat määritelmät muun muassa työajasta, lepoajasta, yöajasta, yövuorosta, kuljettajasta ja ajoajasta. Samoin siinä on määräykset päivittäisestä lepoajasta asuinpaikassa ja asuinpaikan ulkopuolella, samoin kuin kuljettajien ja muun henkilökunnan tauoista, viikoittaisesta lepoajasta ja ajoajasta.

Direktiivissä on tavanmukaiset säännökset säännösten vähimmäistasoluonteesta, komission raportoinnista ja direktiivin tehokkaasta toteuttamisesta jäsenmaissa.

3. Voimassa oleva kansallinen lain-säädäntö

Työaikalakia (605/1996) sovelletaan myös rautatieliikenteessä. Lakia sovelletaan Suomen valtion rajojen sisäpuolella tapahtuvaan rautatieliikenteeseen. Lain valtuutusten puitteissa alan työmarkkinaosapuolet ovat voineet sopia alakohtaisesti tarpeellisista työaikaan liittyvistä asioista.

4. Asian kansallinen valmistelu

EU-asioiden komitean työoikeusjaosto, jossa kaikki keskeiset työmarkkinajärjestöt ovat edustettuina, on käsitellyt asiaa 17.2.2005. Myös rautatiealan kansalliset työmarkkinaosapuolet ovat osallistuneet asian käsittelyyn jaostossa.

5. Vaikutukset Suomessa

Suomessa ei ole direktiiviehdotuksessa tarkoitettua rautatieliikennettä. Tämän vuoksi ehdotuksella ei ole taloudellisia tai muita vaikutuksia Suomessa.

6. Valtioneuvoston kanta

Kanta. Suomi kannattaa direktiiviehdotuksen hyväksymistä.

Perustelut. Suomi tukee työmarkkinaosapuolten välistä vuoropuhelua ja sopimustoimintaa sekä kansallisella että kansainvälisellä tasolla. Suomi tukee Eurooppa-tasolla tehtyä, rautateiden työaikajärjestelyjä Euroopan unionin sisäisessä, rajat ylittävässä liikenteessä koskevaa työmarkkinasopimusta.